

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R.P. Clavdii Aqua-Vivae Societatis Iesv Præpositi
Generalis V. Meditationes In Psalm. 44. et 118**

Acquaviva, Claudio

Coloniæ Ubiorum, 1616

Ain, id est, Fons, vel oculus. Octonarius XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50645)

cupiscentias affigit Cruci, vt dicere possimus Christo confixus sum Cruci: dum nō solum carnalibus vitijs, verum etiam ipsis elementis mundi huius mortuos non esse probamus, illuc habentes oculos animæ nostræ defixos, quo nos sperare debemus momētis singulis migraturos. Quis enim ita carnalibus sensibus mortuus est, verè carnem suam crucifixit, vt concupiscentias clavis comprimat, & spiritualium bonorū delectatione vsque ad perfectionem crescente victoria carnem perimat. Quomodo enim luxuria sentiatur, vt ait Bernardus, vbi nec vita ipsa sentitur, vtpote à sublimioribus absorpta?

Cass. Inst.
l. 4. c. 35.

¶ Ain, id est, Fons, vel oculus.

Octonarius XVI.

121 **F**Eci iudicium, & iustitiam: nō tradas me calumniantibus me.

122 Suscipe seruum tuum in bonum: non calumnientur me superbi.

123 Oculi mei defecerunt in salutare tuum: & in eloquium iustitiæ tuæ.

124 Fac cum seruo tuo secundum misericordiam tuam.

Y s seri-

sericordiam tuam : & iustificationes tuas doce me.

125 Seruus tuus sum ego : da mihi intellectum , vt sciam testimonia tua.

126 Tempus faciendi Domine : dissipauerunt legem tuam.

127 Ideò dilexi mandata tua, super aurum & topazion.

128 Propterea ad omnia madata tua dirigebar : omnem viam iniquam odio habui.

129 Feci iudicium, & iustitiam : non tradas me calumniantibus me.

ET quoniam nemini nocui, neminem oppressi, sed iuste iudicium, & iustitiam feci, reddens vnicuique quod debebam; atque opere ipso, quod rectum esse ostendebas, ex animo adimplens: iure postulo vicissim, non tradas me calumniantibus, vel aduersarijs meis. Sed quia erga alios iudicium, & iustitiam facere non praualet, qui ante in semetipso ea non prastitit, feci in me, de me, contra me iudicium, vt ad tribunal mentis meae omnes non solum actus, sed & cogitationes accerferem: ibique ratione praeside, conscientia

Faciendū
iudicium
contra se
ipsam.

IN PSAL. CXVIII. 55

scientia accusatrice scrutarer minutissima
 quaeque cordis mei in lucernis: scoparem,
 imò lauarem spiritum meum: & in tua
 luce seuerè iudicarem: & quo meam agri-
 tudinem tuae munditiae contemperari nō
 posse cognoscerem (quod vnum superest)
 flere dulce haberem, teque deprecari, vt
 etiam, atque etiam misereris, donec exuā
 totam miseriam. *Quis enim ad purum*
discernere valeat, & liqui de iudicare, quae
intra se sunt, nisi te intus praelucante, &
forem custodiam simul cum lumine ex-
hibente? Terret me Isboseth filius confu-
sionis, qui percussus in inguine mortuus
est, quod ostiaria domus triticum purgans
obdormisset. Proinde muni Domine viri-
li custodia mētem meam. Ipse ostiarium
non ostiariam constitue. Vigilare doce, ne
obdormiscat: fortis namque, virilisque
sensus praeponi cordis foribus debet, quem
nec negligentiae somnus opprimat, nec
ignorantiae error fallat.

2. Reg. 4.

Feci & iustitiam puniens in me, quae ti-
 bi displicent. Oro quidem, vt calumnia-
 toribus, & oppressoribus meis non tradar:
 sed ijs maximè, qui vehementius, & ca-
 lumniantur, & opprimunt, id est, inuisibi-
 libus inimicis, quos & à calumniandi prin-
 cipatu Zabulos, ac Diabulos nominamus.
 Est autem tanta infirmitas mea, tanta im-
 potentia resistendi (neque enim est mihi
 colluctatio aduersus carnem, & sanguinē)

Calūnia-
 tor praci-
 pue Dia-
 bolus.

Ephes. 6.

Y 6 vt

Psalm. 71. vt eo ipso, quo me non protegis, non affi-
 duè cruus, quasi tradere videaris. Quæ est
 autem spes mea nisi tu, qui liberas paupe-
 rem à potente, & pauperem, cui non erat
 adiutor qui saluos facis filios pauperum, &
 humilias calumniatorem. Tanto autem
 vehementius pro hac liberatione mihi o-
 randum est, quanto & hostis potentior, &
 implacabilior est: & non in terrenis, sed in
 cælestibus, & pro cælestibus pugna est.

122 Suscipe seruum tuum in bonum, nō
 calumnientur me superbi.

HEBRAICÆ, sponde pro seruo tuo, vel
 in tuam fidem, & protectionem tuam
 recipe: vel dulcesce, & suavis esto seruo tuo.
 Hæc enim omnia verbum idem significa-
 re potest: quo quid amabilius exprimi po-
 tuit? Quanta bonitas, vt pro seruo talis
 Dominus spondeat? Quam felix, & firma
 sponso, quæ Dei diuitijs, Dei innititur
 Maestate? Quid tutius, quid sublimius,
 quam vt Dominus ipse super omnia ex-
 celsus, & omnia continens, omnia im-
 plens, omnia portans, in suam seruulum
 protectionem, fidemque suscipiat? Pretio-
 sa hæc seruitus, quæ virtutum constat ex-
 pensis. Has enim impensas seruis tuis,
 quos in tuam suscipis fidem, liberalissimè
 subministras.

*Seruitus
 Dei quam
 suavis.*

De Amb.

In hoc autem verbo vno, Dulcesce, &
 suavis

suavis esto seruo tuo in bonum, quam magna multitudo suauitatis, & dulcedinis latet? Quid est dulcesce seruo, nisi seruum non vt seruum, sed plusquam filium tracta? Et, da mihi palatum, cui præ omnibus ipse dulcescas? Es quidem tu, Deus meus, ipsa suauitas, sed non omnibus idem sapis. At, si susceperis seruum tuum in bonum sub tua spõsione, protectione, & dulcedine, timendum mihi non erit, ne calūnientur mihi superbi, quia à facie tua dissipabuntur: &, sicut deficit fumus, deficient: sicut fluit cera à facie ignis, sic defluent, & confundentur.

123 Oculi mei defecerunt in salutare tuum, & in eloquium iustitiæ tuæ.

DEFECE RVNT expectatione, defecerunt desiderio, defecerunt suspensione in te, defecerunt attentissima defixione, defecerunt præ lachrymis. Siquidem non solum ad te, iuxta verbum B. Iob, stillat oculus meus siue loquens assidue, siue lacrymas vtcunque fundens, sed etiã iuxta Ieremiam, diuisiones aquarum deducens. Nam expectatio languere eos facit, desiderium cruciat, defixio à ceteris omnibus abducit, & abstrahit: suspensio ad ima deflectere non permittit: lacrymæ non solum purgant, & exacuūt, sed etiam totam ani-

Defectio
ex multis
causis.
Iob 16.

Thren. 3.

Pfal. 41. mam rigant: quæ & ipsa dormitauerit, vel iuxta aliam translationem stillauerit præ affectu. Vnde lacrymæ siue in die prosperitatis, siue in nocte aduersitatis; aut in die consolationis, & lucis tuæ, vel in nocte desolationis, & subtractionis gratiæ, fuerunt mihi panes die, ac nocte.

Salutare dicitur Saluator. Deficiunt verò in salutare tuum, id est, Christum Dominum, quem Pater noster

Gen. 49. *Pfal.* 84. Iacob oculis caligans corporeis, spirituali visu acatissimus optabat, dicens. Salutare tuum expectabo Domine. Quem postulabamus clamantes. Salutare tuum da nobis: & læti præ certitudine cantauimus.

Pfal. 97. Viderunt omnes fines terræ salutare Dei nostri. Et Isaias lætabundus. Dicite filiæ

Isai. 62. Sion, Ecce Saluator (vel Iesus) tuus venit: ecce merces eius cum eo, & opus eius coram illo.

Et Salus. Sed & salutare, id est, salutem abs te desiderantes oculi deficiunt: quam ad tempus differs, vt desiderium acuens, & extendens largius effundas, atque vberiore sinu capaciore suscipiam.

Salutare vultus mei, quis fit. Salutare autem tuum siue hoc, siue illo modo accipiatur (quippe & hoc ab illo est) salutare dicitur vultus mei, salus faciei meæ. Nam semper mihi presentissima est, coram me est, vbi que præsto est. Et vicissim ego semper illam intueor, & contemplor. Et salus faciei est, quam non confundit, aut erubescere facit, imo illam
miro

miro modo sua luce, suo aspectu, & suauitate exhilarat, & mulcet. Quare ergo tristis es anima mea, & quare conturbas me? *Psal. 41.*
 Nunquid non est, quod respondeas dicentibus, ubi est Deus tuus? Salutare vultus tui est adhuc in peregrinatione: sed veniet tandem Deus tuus, de quo tibi dicitur, ubi est? & absterget lacrymas tuas: pro pane lacrymarum ipse succedet, & te in aeternum faginabit. *August.*

Et in eloquium iustitiæ tuæ. Expectaui cum desiderio, & fiducia salutem non fallaci tuæ promissioni innixus. Promisisti enim non debens, promisisti ex gratia, sed iam sponsionis, & promissionis tuæ chirographum tenens, eloquium iustitiæ voco, quia tibi ipsi debes. Fidelis quippe es in omnibus verbis tuis, & sanctus in omnibus operibus tuis. *Psal. 114.*

124. Fac cum seruo tuo secundum misericordiam tuam: & iustificationes tuas doce me.

POTENTIAM tuam, qua mundum ex nihilo, solo verbo creasti, adoramus & colimus. Sapientiam, qua disponis omnia, & vnumquodque ad terminum suum ducis, admiramur, & prædicamus; sed misericordia miseris sapit dulcius: misericordiam amplectimur carius, recordamur sæpius, crebrius inuocamus. An insana fiducia. *Misericordia miseris necessaria.*

Iob 9.

cia petendum mihi est, vt intres in iudiciū cum seruo tuo? Et quis poterit tibi respondere vnum pro mille? Ad misericordiam confugio, qui toties oculum, quem secreta cordium latere non possunt, miserabiliter offendi: & si quid boni feci, plura debeo.

Psal. 30.

Quis tanta naturæ munera, quis liberationem à malis, quis gratuita, & celestia dona, quis vitæ, salutisque seruatæ diuina beneficia digno possit æquare seruitio? Misericordia, misericordia, inquam, tua præueniat me: & misericordia tua subsequatur me: quoniam respexisti non iustitiam, sed humilitatem, vel depressionem, ac vilitatem meam: saluasti de necessitatibus animam meam: nec conclusisti me in manibus inimici, imò statuisti in loco spatio-
so pedes meos, educens me in latitudinem, & saluum me faciens, non quia merui, sed quoniam voluisti me.

Ecl. 30.

Doce me iustificationes tuas, vt agnoscam, quia in ipsis viuificatus sum. Nam & hoc ipsum misericordiæ est, vt eas me doceas. Et vicissim, si legibus tuis, & iustificationibus te quidem doctore, adhæsero, & misericordiam consequar, & misericordiam impendam, primum animæ meæ miserens, dum placeo tibi, deinde & proximis propter te misericors. Tu verò promisisti misericordibus misericordiam, qui dixisti. Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.

Matt. 5.

125 Seruus tuus sum ego, da mihi intellectum, vt sciam testimonia tua.

Qui peccati in mala libertate seruus
 fui, iam seruus tuus sum: vt habeam
 fructum meum in sanctificatione: vt mor-
 ti fructificare desinens, habeam fructum
 vitæ. Scio quia seruis non manet in domo
 in æternū. Sed itē scio, quia qui in Domi-
 no vocatus est seruus, libertus est Domi-
 ni: similiter qui liber vocatus est, seruus est
 Christi: & si me liberaueris, verè liber
 ero. Non enim accepi spiritum seruitu-
 tis iterum in timore, sed spiritum ado-
 ptionis filiorum, in quo clamem Abba
 pater: & à seruitute corruptionis, cum
 tempus aduenerit, te donante, liberer. In-
 terim verò præclara est seruitus, quæ non
 modo liberum, sed etiam Regem facit.
 Restitue me nobilissimæ seruituti tuæ, vt
 tota vita mea, tota conuersatio mea so-
 lum sit seruitium tuum. Totum me recu-
 pera: totum me vendica tibi, & posside
 solus, sicut totus tuus sum iure plenissi-
 mo, ac singularissimo. Seruus tuus sum,
 & filius ancillæ tuæ, seruus creatione, ser-
 uis conditione, seruus emptione, seruus
 proposito, & voto. Fac vt tibi soli seruiam,
 cui me debere recolo, & originem & pro-
 fectum. Qualis, quam exacta, quam sin-
 gulari debet esse seruitus, quæ Domino

Seruus
Dei liber
est.

Rom. 6.

Rom. 7.

1. Cor. 7.

Rom. 8.

Psal. 115.

Qualis
debeat
seruitus
Deo.

talis

tali exhibetur, quæ tot titulis, tot nominibus fulcitur.

Semper à Deo lux postulanda.

Vt autem sine intromissione tibi seruire possim, & ita, vt seruitus mea placeat tibi, da mihi intellectum, vt sciam testimonia tua. Intellectum dari postulo, & lumen, quo tua testimonia, tuas leges planè cognoscam: vt ad eas dirigere omnia possim obsequia mea. Alioquin offundantur tenebræ, cœcutit oculus. At lex tua lux est: quam etsi me intelligere, in eaque meditari professus sum, semper tamen id mihi petendum intelligo. Nunquam intermitenda est ista petitio. Non enim sufficit accepisse intellectum, & Dei testimonia didicisse, nisi idē semper accipiatur, & quodam modo semper bibat de fonte lucis æternæ. Testimonia quippe tua, quanto fit quisque intelligentior, tanto magis sciuntur.

August.

126 Tempus faciendi Domine: dissipauerunt legem tuam.

Tempus faciendi, primò nobis parendo. Secundò, Deo dando gratiã.

ET mihi quidem tempus faciendi esset: primò, legem tuam studiosè seruandi: quia quo magis illam dissipari à præuicatoribus cerno, eo mihi in illam studiosius incumbendum. Sed tempus faciendi non tam mihi, quam tibi Domine. Tēpus tibi faciendi iam, non iubendi. Lex enim quæ carnales inuenit, & venundatos sub

pec-

peccato iubere potuit, facere non potuit: morbum indicare potuit, sed non expellere; concupiscentiam ostendere, non compescere. Venit iam tempus faciendi, ut ipse perficias in nobis, quod iubes. Da quod iubes, & iube quod vis. Sanet gratia Mediatoris, quos lex premit. Brachia infirma, & quasi lac coagulata ponat, ut areum areū: ut audiamus hominem gloriantem. Cum infirmor, tunc fortior sum. Et rursus. Omnia possum in eo, qui me confortat.

Aug. Cōf.

l. 10. c. 2.

Psal. 17.

2. Cor. 12.

Philip. 4.

Tertiò,
purgandi
mundi.

Gen. 7.

Quoniam & alio modo tempus faciendi tibi est, id est, mundi iam sceleribus contaminati, & exacrabilis purgationem faciendi. At qualis purgatio? Non, ut in generali diluio, impios à terra perdendo, quando & scelera, & sceleribus abominabiles è mundo sustulisti, sed nouo sanctificationis modo: diluio passionum in carnē Mediatoris fluentibus cataractis emisso, sanctificans, & purgans mundum, de peccatoribus iustos, de incontinentibus castos, de renacibus liberales, de feris mansuetos, de nigris lucidos, de mortuis viuos faciens. Confiteantur tibi Domine omnia opera tua? laudent te miserationes tuæ, quæ tibi de medullis meis confitentur. Ecce cum abundaret orbis abominationibus, cum te homines non agnoscerent, cum sacrilegis nidoribus aer inficeretur, tempus tibi faciendi fuit, & faciendi misericordiam.

Psal. 144.

127 Ideò

127 Ideò dilexi testimonia tua super
aurum & topazion.

Summum
legis di-
uinae pre-
tium.

Job 28.

Psal. 2.

QVID aurum, quid ophir, id est pu-
rissimum aurum, quid topazius, quid
pretiosa omnia ad mandata tua? Nonne
ipsa est sapientia, de qua dicitur. Non da-
bitur aurum obrizum pro ea, nec appen-
detur argentum in commutatione eius:
non conferetur tinctis Indiæ coloribus, nec
lapidi Sardónico pretiosissimo, vel Sap-
phiro. Non adæquabitur ei aurum, vel vi-
trum, nec commutabuntur pro ea vasa au-
ri. Excelsa, & eminentia non memorabū-
tur comparatione eius. Non adæquabitur
ei Topazius de Aethiopia, nec tincturae
mundissimæ componetur? Quid ergo ma-
gnum, si super aurum electum, & Topaziū
mandata Dei dilexit? Sed utique illa po-
suit, quæ hominum error facit, aut magis
æstimat pretiosa. Nam & alibi dicitur.
Quantum distat ortus ab occidente longè
fecit à nobis iniquitates nostras, non quod
non longè incomparabilior sit distantia
gratiæ à peccato, sed quia in rebus visibi-
libus nulla maior apparet distantia, quam
ab oriente ad occidentem. Ita & hic: quo-
niam apud homines ea sunt in admira-
tione, ostendit se longè transcendisse hu-
manas phantasias: ac legem Dei, quæ in-
finitus thesaurus est, se omnibus, quæ
hu-

humanitus desiderari possunt, prætulisse. *Cetera*
 Et merito. Hæc enim animū non replent, *inania.*
 sed occupant: nec ad animam, vbi interior
 satietas quærenda, & inuenienda est, per-
 tingunt. Sua autem pernicitate eunt, quo
 eunt, & conscindunt animam desiderijs
 pestilentiosis. Non enim vel ad momen-
 tum stant, sed fluunt, & rapiunt amantes
 suo impetu ad amaritudinem turbulentis-
 simæ falsuginis. At contra, mandata Dei *Heb. 4°*
 stabiliunt animam, & replent: & quia vs-
 que ad diuisionem animæ, ac spiritus pe-
 netrant, ibi pascunt, ibi nutriunt, ibi sa-
 tiant, vbi fames est. Felix anima, quæ mā-
 data diligit. Nam dilectio onus tollit, gu-
 stum reddit, palatum renouat: ad internam
 experientiam, & satietatem ducit.

128 Propterea ad omnia mandata tua
 dirigebar, omnem viam iniquam
 odio habui.

BIs est omnia, in Hebræo, vt ostendatur *Dirigebar*
 emphasis. Ad omnia, ad omnia, in- *primo,*
 quam, mandata tua, non ad vnum, aut al- *curfu ad*
 terum, non ad facilia tantum, & quæ dele- *ca.*
 ctant, sed ad omnia etiam aspera, & ardua:
 ad omnia, inquam, dirigebar: id est, recto,
 & facili cursu ferebar. Amor enim ducit,
 & portat. Dirigebar quoque rectissima *Secundò,*
 existimans. Nihil enim in tua lege inue- *rectissima*
 nire potui, quod non rectissimum, atque *iudicans,*
 æquis-

Tertio,
ad ea me
frangens.

equissimū iudicarem. Dirigebar etiam ad mandata tua omnia, me ipsum ad ea quasi ad normam dirigens, & complanans. Cūque ipsa rectissima sint, ego curius, non illa ad meam curuitatem inclinare iuxta voluptates, & voluntates meas conatus sū, sed me ad illorum normam, ac rectitudinem dirigere. Quam infelix anima, quæ non prauitatem suam ad tuam accommodare, & inclinare rectitudinem, sed vano sensu, stultoque labore regulam, qua rectificanda est, curuare nititur?

Quarto,
pro scopo
intuens.

Quin etiam dirigebar ad mandata tua, tanquam ad scopum omnes cogitationes cordis mei, illuc studens collimare, vbi & scopus, sanctificatio; & fructus vita æterna est.

Quinto,
tanquam
brauium
appetens.

Dirigebar etiam ad omnia mandata quasi prospero cursu, & victrici pugna illa exequendo, & perficiendo obtinens. Quomodo & salus dicitur directa in manu quorundam: & Iacob cum Angelo luctans, directus dicitur cum Angelo, id est, prosperè luctatus. Cum enim non fiat sine pugna obseruatio mandatorum tuorum, quippe carne, & hostibus reluctantibus, rectè qui te adiutore in hac obseruatione victor euadit, directus dicitur; cum præsertim & ipse prosper euentus tuæ directioni tribuendus sit. His itaque modis omnibus ad omnia, proxsus ad omnia mandata tua dirigebar.

Vnde

Vnde & consequenter factum est, vt, qui ad mandata tua omnia dirigitur, omnem viam iniquitatis odio habeat. Non enim possunt hæc duo simul esse, vt & rectitudinem voluntatis, & mandatorum tuorum diligam, & non ex animo omnem viam iniquitatis, id est, tortuositatem execrer, & implacabili odio persequar. Nam sicut aurum, & lapidem pretiosum si diligerem, odissem profectò quicquid mihi talium rerum damnum posset inferre: ita, quoniã tua mandata diligebam, iniquitatis viam odio habui: & quemadmodum aliquod immanissimum marini itineris saxum declinaui, vbi tam pretiosarum rerum necesse est pati naufragium. Quod vt non contingat, longè inde velificat, qui in ligno Crucis cum mandatorum diuinorum mercibus nauigat.

Qui ad
mandata
dirigitur,
odit viam
iniquita-
tis.

☐ Phe, id est, Os.

Octonarius XVII.

129 **M**irabilia testimonia tua: ideo scrutata est ea anima mea.

130 Declaratio sermonum tuorum illuminat: & intellectum dat paruulis.

131 Os